

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzema nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50 od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za uvozništvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knašljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

LAUSANNSKA KONFERENCA

Če ne bo odgodena, bo trajala samo par dni — Predlagala bo podaljšanje Hoovervega moratorija

Pariz, 19. jan. g. »Juornale« poroča, da je dala Francija pobudo za odgoditev lausanske konference za 5 do 6 mesecev, do čim Anglija vztraja na tem, da se odpre konference 25. januarja. Med italijanskimi strokovnjaki in zastopniki angleškega zakladnega urada je bil baje poročil istega lista izdani delovni program, ki omogoča trajanje lausanske konference na 4 do 5 dni. Delegati naj bi na njej vzeli na znanje pripravljeno dela strokovnjakov in se dogovorili, da se bodo tekom leta še enkrat sestali na konferenci. Istočasno naj bi bila odposlana Ameriki skupna nota, v kateri naj bi se predlagalo podaljšanje Hoovervega moratorija. Na ta način bi se reparacijska konference sestala šele po nemških predsedniških in francoskih parlamentarnih volitvah. Namero francoske vlade, da bi se konference v Lausani odgodila, potrjuje tudi Hustin v »ECHO de Parisu«, ki pravi, da je francoska vlada po zadnjih razgovorih Lavala z lordom Tyrellom trdno prepričana, da bi prinesla reparacijska konference v sedanjih okoliščinah prej nesrečo kot korist.

London, 19. jan. g. V nekem članku v »Sunday Dispatch« zahteva Mussolini, naj se poderejo carinski zidovi. Mussolini primerja položaj, v katerem je sedaj mednarodna izmenjava blaga, s priletnim jopitjem. Ves svet hoče prodajati, toda nihče ne želi kupiti. Kako moremo pričakovati, da bi narodi plačevali svoje dolge, če nimajo potrebne denarja. Zaradi tega je treba odpraviti carinske meje, da bodo mogli dolžniki trgovati in si preskrbeti potrebna denarna sredstva za odplačevanje dolgov.

London, 19. jan. AA. Če se reparacijska konference, kakor so se dogovorili, sestane 25. januarja, odpušajo angleški delegati zakladni minister Neville Chamberlain, zunanji minister John Simon in trgovski minister Runciman prihodnjo soboto v Švicco.

Poročajo, da bo konference na vsak način zelo kratka. Več listov, ki komentirajo položaj, je mnenja, da bi bilo najbolje, če bi se Nemčiji dovolil kratek reparacijski moratorij. Po francoskih volitvah naj bi se sestala druga reparacijska konference. Med tem bi imeli merodajni čim več časa, da popolnoma prouče reparacijski problem in najdejo rešitev tega perečega vprašanja, ki bi ustrezala sedanjemu položaju. Uradni krogi se doslej še niso izrazili o tem vprašanju. Italijanska finančna strokovnjaka Beneduce in Buti sta se vrnila po pariških in londonskih razgovorih v Rim.

London, 19. jan. Angleški politični krogi so mišljenja, da lausanska konference ne bo prinesla končne rešitve, ker odklanja francoska vlada vsako definitivno rešitev. Za sedaj mislijo, da bo moratorij podaljšan največ za eno ali poldrugo leto.

Iztreznjenje v Nemčiji?

Berlin, 19. jan. AA. Predsednik kluba nemških socialnih demokratov v parlamentu Breitscheidt je imel pomemben govor o razorožitvi in reparacijah. Govornik je nastopil proti razorožitveni tezi ministra Grönerja, ki zahteva za Nemčijo svobodo za zopetno oboroževanje.

Govorec o reparacijah, je Breitscheidt izjavil, da je socialnodemokratska stranka zagovarjala politiko izvršitve pogodb, vendar pa bo odobraval morebitno izjavo dr. Brüninga v Lausani, da Nemčija ne more več plačevati reparacij. Svoj govor je Breitscheidt zaključil s pozivom Angliji in Franciji, naj se združita z Nemčijo, da dokazeta Zedinjenim državam nezmožnost sistema dolgov.

Berlin, 19. jan. AA. »Montage«, glasilo levice, piše, da je odvsnos usoda Nemčije od evolucije notranje politike. List očita nemški vladi, da je v začetku l. 1932 napravila hude napake, večje kakor kdajkoli prej v zgodovini. Nemška vlada in nacionalna opozicija se zelo motita, če verujeta, da nemški narod po lausanski konferenci ne bo več plačeval reparacij.

Reparacije niso tribut

Pariz, 19. jan. AA. Senator Blum naglašava v »Petit Parisien«, da Francija ne more opustiti svojega stališča glede reparacij, ker je jasno, da je treba popraviti materialno škodo, ki jo je napravila Nemčija v vojni. Reparacije niso nikak tribut, temveč obveznost, ki sloni na naravnem pravu.

Preokret v Ameriki

Washington, 19. januarja. AA. Vlada dolesaj po informacijah listov glede predloga o podalšanju moratorija za vojne dolge do 30. junija 1933 ni dala nikakega odgovora. Ameriška vlada o tem ni dobila nikakršnih uradnih predlogov, sama pa ne želi načeti vprašanja dolgov ter snatira, da mora Evropa urediti najprej svoje lastne probleme, posebno glede mednarodnih plačil. Šele po lausanski konferenci bo po mnenju ameriških političnih krogov mogoče soditi o položaju na jasnejši način. Vendar pa politični krogi, kakor tudi kongres in senat, kate-

gorično nasprotujejo spremembi statuta o vojnih dolgov. Senator Reed je izjavil, da je treba ločiti reparacije strogo od vojnih dolgov in da prenehanje nemških plačil nikakor ne bi vplivalo na stanje obilicij ameriških dolžnikov.

Zeneva, 19. jan. č. »Tribune Geneve« javlja iz Washingtona, da se ameriška vlada pripravlja, da spremeni svoje stališče v vprašanju mednarodnih vojnih dolgov. Vladni krogi baje pritiskajo na kongres, ki naj bi na prihodnjem svojem zasedanju ublažil svoje znano stališče o amandmanu, s katerim je sprejel ratifikacijo Hoovervega moratorija. Upravičeno je pričakovanje, da bo do konca leta došlo do skupnega obravnavanja vprašanja vojnih dolgov in vprašanja reparacij.

Evropa naj plača

Washington, 19. jan. d. Glede na vesti, da bo Evropa predlagala podaljšanje Hoovervega moratorija, so smatrali člani obeh strank proračunskega odbora reprezentativne zbornice za potrebno, da se izjavijo proti taki nameri Demokratiški poslanec Crit-

iz Georgije je izjavil, da se ne bo nikdar več udeležil kakega glasovanja o kakršnihkoli načrtih za moratorij. Evropa naj plača ali pa odreže plačila.

Senator Reed je podal izjavo o vprašanju dolgov, ki označuje, kakor se zdi, stališče ameriških krogov. Reed zagotavlja, da da kongres najbrže ne bo za črtanje dolgov, čeprav Nemčija ne bi več plačala reparacij. Ameriška vlada je odločena, da smatra vprašanje reparacij in zavrnitve vojnih dolgov kot dve ločeni zadevi, sprejema pa simpatično predlog, ki bi nudil novo prehodno ureditev s prilagoditvijo zmanjšani položaj zmožnosti.

V Lausanne pride tudi Mussolini

London, 19. januarja. s. »Daily Herald« poroča iz Rima, da se namerava Mussolini osebno udeležiti lausanske reparacijske konference na čelu italijanske delegacije.

Gospodarski svet

Organizacija te najvažnejše ustanove — Po eno tretjino članov bodo imenovala gospodarske zbornice, zadruga vlada

Beograd, 19. januarja. M. Napoved skorajšnje ustanovitve gospodarskega sveta je izzvala v vseh gospodarskih krogih največje zanimanje. Kakor se izve, se že pripravlja zakon o organizaciji gospodarskega sveta. Predvidoma bo štel gospodarski svet 30 članov, vendar pa točno število še ni določeno. Poleg delodajalcev bodo v gospodarskem svetu zastopani tudi delavci. Po dosedanjem osnutku bodo eno tretjino članov imenovala gospodarske zbornice, eno tretjino pa vlada.

V zvezi z ostalim delom za konsoli-

dacijo gospodarskih prilik v državi, je ustanovitev gospodarskega sveta ena prvih nalog Narodnega predstavništva, ker bo tvoril gospodarski svet posvetovalni organ vlade in obeh zbornic v vseh aktualnih gospodarskih problemih. V gospodarskih krogih polagajo na to ustanovo še prav posebno važnost, ker bo gospodarski svet v neposrednem stiku z našim gospodarskim življenjem in bo mogel tako najobjektivnejše presojeti o vseh naših gospodarskih potrebah in interesih.

Adresa Narodnega predstavništva

Narodno predstavništvo bo odgovorilo na prestolno besedo z adresom, ki jo bo sestavil poseben odbor

Beograd, 19. januarja. Po včerajšnji svečani otvoritvi zasedanja narodnega predstavništva s prestolno besedo, je narodno predstavništvo popoldne na skupni seji sklenilo, da bo odgovorilo na prestolno besedo s posebno adresom. V svrhu sestave te adrese je bil izvoljen poseben adresni odbor, v katerem je 34 senatorjev in poslancev. Ta odbor bo sestavil načrt adrese o kateri bo nato narodno predstavništvo razpravljalo zopet na skupni seji. Po odobritvi adrese, bo posebno odposlano narodnega predstavništva izročilo adresom Nj. Vel. kralju.

Adresni odbor, izvoljen na včerajšnji skupni seji senata in narodne skupščine se je konstituiral takoj po seji. Za predsednika je bil izvoljen dr. Živko Petričič, za podpredsednika Milan Simonović in za tajnika Dobroslov Jovičič. Adresni odbor je nato izvolil iz svoje srede ožji odbor devetih članov, ki bo izdelal predlog adrese in ga predložil nato plenumu v razpravo. V ožjem odboru so poslanci dr. Šumenčević, dr. Svetislav Popović, dr. Lavoslav Hanžek, dr. Bogumil Vošnjak in dr. Slavko Sečurov.

ter senatorji dr. Hamdija Karamehmedović, dr. Uroš Desnica, Milan Simonović in dr. Marko Kostrenčič. Prihodnja seja adresnega odbora bo v četrtek 21. t. m. ob 17.

Beograd, 19. januarja. Današnje Službene Novine objavljajo v posebni izdaji prestolni govor Nj. Vel. kralja, s katerim je včeraj otvoril prvo redno zasedanje narodnega predstavništva. Prestolni govor je afiširan tudi po vseh beograjskih ulicah in ljudje se zbirajo pred afišami in živo komentirajo kraljeve besede, ki kažejo pota in smernice bodočega parlamentarnega dela. Vsi listi objavljajo obširna poročila o svečani otvoritvi narodnega predstavništva in poudarjajo zgodovinsko važnost tega dogodka v razvoju našega državnega in političnega življenja.

V parlamentarnem življenju je zaradi velikih pravoslavskih praznikov nastal kratek zastoj. Šele v četrtek se sestanejo razni odbori. Verifikacijski odbor se bo moral na novo konstituirati. Dosedanji predsednik verifikacijskega odbora Narodne skupščine g. Milan Simonović je odložil svoj poslanski mandat in obdržal mandat senatorja.

Kurjozen načrt sovjetske vlade

Obligacijsko posojilo, ki se lahko odplača z idejami

Moskva, 19. januarja. Sovjetska vlada si je izmišljala svojevrsten načrt, ki naj bi pripomogel do denarja. — Po tem načrtu bi vlada izdala posebne obligacije glasbo se na 100 červoncev. Vsak delavec, to se pravi vsak državljan sovjetske Rusije bi moral vzeti najmanj eno takto obligacijo. Vsak posestnik take obligacije, bi moral do 1. oktobra 1933 sestaviti kak predlog za izboljšanje tehničnih in drugih naprav, ki bi služile za povzdigo domače produkcije na industrijskem, poljedelskem ali tehničnem polju. Če se izkaže, da je predlog dober in izvedljiv in če ga oblasti sprejmejo, potem dolžniku ni treba plačati obligacije. Kdor pa do tega roka ne bo našel nobene dobre ideje, bo moral obligacijo v polnem zne-

sku plačati. Na ta način bi si sovjetska vlada zagotovila ogromno notranje posojilo, ki bi jo nič ne stalo.

Trocki bo obtožen veleizdaje

Moskva, 19. januarja. Politični urad je podaljšal izgon Trockega za nadaljnji dve leti. Zatrjuje se, da bo politični urad obtožil Trockega veleizdaje, češ, da sklepa zavestno s socialnimi demokrati.

Bitka v radiju

London, 19. januarja. Po poročilih iz Tokija, so včeraj prvič v zgodovini radija prenašali bitko med japonskimi četami in kitajskimi pri Mukdenu. To je prvi primer radio reportaže z bojnega polja.

Ljubljanskim lastnikom vrtov

Sadjarški tečaj — drevi praktičen pouk cepljenja dreves in vrtnic

Ljubljana, 19. januarja.

Novi predmetja Ljubljane so že popolnoma moderna vrtna mesta, kjer ni hiše vsaj brez malega vrtniča, mnogo vrtov je pa tudi v starem delu mesta, saj imajo skoraj vse hiše na Mestnem in Starem trgu ter Pred škofijo lepe stare vrtove in terasah po pobočju pod gradom. Vse te hiše so bile last privilegiranih stanov, torej duhovščine in aristokratov, ki so bili vedno veliki ljubitelji vrtnarstva in sadjarstva. Visoko po bregu se pa vzpenjajo s Florijanske ulice tudi vrtni meščanski hiši, ki jih na prvi pogled ločimo od aristokratskih domov — po številu oken. Meščani si namreč zaradi tesnega prostora v obzidanem mestu ni smeli postaviti širših hiš, ki bi na ulico imele v isti vrsti po več kakor troje oken, zato so pa ozke hiše imele po več nadstropij, a duhovščina, samostani in plemenitaši so lahko zidali, kakor so hoteli. Trnovo, Sentpeter, Frančiškanski okraj in Krakovo niso izjeme, ker ta predmestja niso bila v obzidu, pač pa v Krakovski ulici vidimo tudi le ozke hišice zaradi strnjene zidave. Zunaj obzidja so bili prekrasni plemenitaški vrtni z drevoredi, najrazličnejšimi cvetličami, s sadovnjaki in z najrazličnejšim drevjem iz tujih dežel. Kletke z medvedji, risi in volkovci ter voljere z orli in tudi papigami so poživljale velike nasade v cedoma in Turjačanu ter drugih mogočnikov, položki so bili izpeljani po teh parkih in krasili so jih umetni vodnjaki in kipi, okrog parkov so bile pa kmetije, kakor jih imamo še sedaj v Trnovem in Sentpetru, Vodmatu in celo na Poljanah. Njive so se pa kmalu morale umakniti novim ulicam in vrtovom, za Trnovčane in Krakovčane pa vemo, da so že od nekdaj nekateri zakladali Ljubljancem z zelenjavo, saj so bile v mestu ob Ljubljani vse hiše brez vrtov. Ljubljancem torej niso naučili vrtnariti šele moderni graditelji mest, ki so nam predpisali pri regulaciji vrtov pred vilami in za njimi kakor v tujih mestih, temveč so Ljubljanci že od nekdaj veliki prijatelji cvetlic in zelenjadarstva, pač so pa imeli naši stari meščani po svojih tesnih vrtovih le po kako samosavno češpljo in redko še kako hruško ali drugo drevo. Prilivkavci in špalirje nam je prinesla šele moderna doba, ker so tako drevje znali v prejšnjih časih gojiti le vrtnarji gospode.

Ni lastnika niti najemnika vrta, ki bi ne želel imeti vsaj nekaj sadnih dreves. Vsaj da bi imeli veselje otroci! Po vsem mestu imamo že ogromno sadnega drevja, nizkega in visokega ter tudi špalirjev, sadja pa skoraj nič. Tudi tako drevje, ki ga obrezujemo in mu najvestejše stremo, ne rodi. Vrtnarje naročamo in drago plačujemo, da nam obdelujejo vrtove in urejajo sadno drevje, pa tudi ni nič. Sama jeza! Pomisliti moramo pri najemanju vrtnarjev, da še ni vsakdo strokovnjak, ki pod Tivoli vozi karijolo.

Uspehov ni, ker sami nič ne vemo o sadjarstvu. Požlahtnjenjave dreves in vrtnic ogrožajo večina prijateljev vrtov smatra še za čudež ali pa vsaj za veliko in tajno umetnost vrtnarjev in prav posebno brijtnih sadjarjev. Pridite drevi ob 19. v predavalnico mineraloškega instituta na univerzi k predavanju, ko bo naš priznani strokovnjak, nadzornik solskih vrtov gosp. Štrekelj vsakemu dal v roke šibo in nož ter ga naučil v nekaj minutah cepiti drevje in vrtnice, da bo potem lahko vsak sam požlahtnjeval, kolikor in kakor bo le pozelel. Največje in tudi najboljše knjige namreč ne pomagajo mnogo, če cepiti sami ne poskusimo, in tudi najboljši tiskani nauki nikdar ne morejo učinkovati tako kakor živa beseda in domači razgovori.

Ljubljani je sadjarški tečaj, kakršnega je podružnica SVD tudi pred leti že priredila, silno potreben. Ker tudi najbolj vneti prijatelji sadjarje prav naglo izgube veselje, če nimajo uspehov. Sadje je pa danes ogromnega gospodarskega šela bolj pa zdravstvenega pomena, za to naj bi ne bilo niti najmanjšega našega mestnega vrtniča brez sadnega drevesa. Tečaj, ki je brezplačen za člane in nečlane, bo torej koristil vsej Ljubljani, zato pa opozarjamo, da je blagajnik vsak večer pri predavanju in sprejema članarino, ki znaša na leto le 25 Din, z naročnino na »Sadjarja in vrtnarja« vred.

Snoči je predsednik g. Štrekelj pred polno dvorano govoril o podlagah in poka-čal cepljenje sadnega drevja v les, drevi bo pa cepiti vsakdo poskusil. Jutri bo predaval ravnatelj mestnih nasadov g. Anton Lap o vzgoji debela saditvi prilivkavcev, visokodebelih dreves in grmičevja ter o vzgoji, obrezovanju in redčenju krone, o

prilivkavcih v obče in njih vzgoji bo pa prav obširno, praktično in nazorno govoril v četrtek in petek zvečer naš odlični sadjarjec in strokovni pisatelj g. nadzornik Humeč.

Ker nam prete razni škodljivci uničijo vse sadje in drevje, bo ves drugi del tečaja, ki bo od 15.—19. februarja, posvečen le sadnim škodljivcem in pouku o njih uspešnem zatiranju. O teh važnih stvareh bodo razpravljali gg. nadzornik Štrekelj, nadzornik Humeč, tajnik Kmetijske družbe Kafof in višji kletarski nadzornik Gombač, ki je tudi prvovrsten sadjar, »prvi večer« t. j. 15. februarja bo nadzornik g. Humeč nadaljeval svoje predavanje o oblikah prilivkavcev, t. j. o piramidah, kordonih, palmetah in špalirjih.

Tretji del tečaja bo od 7.—11. marca. Tedaj bo g. Kafof razpravljal o gnojenju sadnega drevja in o obiranju in hranjenju sadja, g. Gombač bo govoril o silno perečem problemu sadnega izbora za Ljubljano, g. Lap o jagodanju in g. Humeč o uporabi sadja.

Predavatelji so torej sami izkušeni sadjarji, ki bi se z njimi ponašala tudi vsaka visoka šola, predvsem pa poznajo ljubljansko podnebje, zemljo na raznih krajih mesta in so tudi preizkusili že vse vrste sadja, ki v Ljubljani dobro uspevajo. Upamo in želimo, da bi njih požrtvovalno delo rodilo obilo sadu v korist vseh someščanov.

Iz državne službe

Beograd, 19. januarja. Z odlokom prometnega ministra je premeščen postajenščelnik Alojzij Černač iz Ormoža v Trbovlje, dosedanj načelnik v Trbovljah Mihael Rožanec za kontrolorja prometno-komercialnega oddelka ljubljanske direkcije, prometni uradnik Anton Černe s postaje Bled-jezero v Ribnico, Ljudevit Erjavec iz Ribnice v Kočevje in Henrik Gunčar iz Save za postajenščelnika v Sotesko. — Z odlokom finančnega ministra je bil upokojen glavni arhivar katastrske uprave v Novem mestu Alojzij Handler.

Finski kmetje napovedujejo konkurz

Helsingfors, 19. januarja. Včeraj se je vršilo veliko protestno zborovanje finskih kmetov, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki naglašala, da bodo finski kmetje proglasili konkurz, če vlada ne bo prisilila denarnih zavodov, da znižajo obrestno mero. Že na shodu je bilo prijavljenih konkurzov v znesku nad 1 milijardo finskih mark.

Poplave v Ameriki

New York, 19. januarja. Poplavna katastrofa ob Mississippiju je zavzela ogromen obseg. Nastalo je ogromno jezero, čigar površina meri nad 15.000 akrov. Mnogo naselbin je popolnoma uničenih. Ljudje, ki so se zatekli na strehe, se skoro ne morejo rešiti. Zaradi viharja s čolni ne morejo ničesar opraviti in poskušajo sedaj priti ponesrečencem na pomoč z letali.

PRIDE! BOMBE SMEHA! FELIX BRESSART

Pisarniški ravnatelj

Vremensko poročilo

Ljubljana, 19. januarja. AA. Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8. zjutraj: Bistriča - Bohinjsko jezero —1. sneži, snega 68 cm, Brežice 0, oblačno, snega 1 cm, Celje 1, oblačno, snega 2 cm, Dravograd-Meža —2, dež, snega 8 cm, Jesenice 2, sneži, snega 12 cm, Kamnik —1, oblačno, snega 2 cm, Kranjska gora —3, sneži, snega 32 cm, Kočevje 0, sneži, snega 10 cm, Kotoriba —2, oblačno, snega 3 cm, Ljubljana g. k. 1, sneži Ljutomer 1, oblačno, Maribor g. k. 1, oblačno, snega 5 cm, Novo mesto 0, oblačno, snega 15 cm, St. Janž na Dolenjskem 1, oblačno, snega 3 cm, Trzin 1, oblačno, malo sneži, Rakek —2, sneži.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2261.96 — 2268.80, Bruselj 783.21—785.57, Curih 1097.25 do 1100.55, London 194.86—195.96, New York 5599.98—5616.98, Pariz 221.18—221.84, Praga 166.45—166.95, Trst 280.44—282.84.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.10, Pariz 20.15/4, London 17.775, New York 512.37, Bruselj 71.35, Milan 25.70, Madrid 43.25, Amsterdam 206.10, Berlin 120.70, Sofija 3.71, Praga 15.17, Varšava 57.40, Bukarešta 3.05.

Stanovanjske akcije v Ljubljani

Iz poročila načelnika finančnega odseka g. Ivana Tavčarja na seji občinske uprave 12. t. m.

V povojni dobi, od leta 1919 naprej, je bilo v Ljubljani zgrajenih 969 hiš, v katerih je 2909 stanovanj. Povprečno je bilo letno zgrajenih 223 hiš. Največ jih je bilo zgrajenih lanske leto in sicer 155 hiš s 516 stanovanji. Za primerjavo je zanimivo navesti, da je bilo od leta 1906 do leta 1917 zgrajenih le 223 hiš s 847 stanovanji, ali povprečno na leto 94 hiš. Samo zadnja 3 leta je bilo v Ljubljani 77 hiš več zgrajenih, kot pred vojno v 11 letih.

Ogromna gradbena delavnost dokazuje na eni strani silen porast Ljubljane, na drugi strani pa, da je bila stanovanjska akcija, kateri je bila na čelu mestna uprava, zelo učinkovita. Prišlo smo v polotaj, da je sedaj v Ljubljani dovolj stanovanj na razpolago. Le najemnine so visoke. Cenenih stanovanj je premalo. Silno je povpraševanje po stanovanjih v mestnih hišah, ki so mnogo cenejša od stanovanj v privatnih hišah.

Najemnine v privatnih hišah se bodo morale znižati. Pri kalkulaciji najemnin ne bi smelo v nobenem slučaju obveljati načelo, da gre najemniku v breme tudi odplačevanje hiše. Dovolj je, da nosi najemnik obrestovanje zazidane glavice, vzdrževalne stroške in davke. Znižanje hiš, da so v starih hišah v letu 1931 poskojile kosmate najemnine za 7 milijonov dinarjev. Povšek najemnin v starih hišah gre res nekoliko na račun zvišanih najemninških predpisov, za stanovanja hišnih lastnikov, golovo pa je, da predstavlja ta povšek le del zvišane najemnine, kvečjemu 30%. Vse ostalo morajo plačati najemniki stanovanj v starih hišah.

Mestna občina se je zadalila v povojni dobi za zgradbo 76 stanovanjskih hiš za 62 milijonov dinarjev. Lanske leto je prodala palačo na Miklošičevi cesti Delavski zbornici za gradbeno vrednost. V mestnih hišah stanuje sedaj 1064 strank s 5196 družinski člani. Vsaki enajsti ljubljanski prebivalec stanuje torej v mestni hiši.

Večkrat se čujejo mnenja, da bodo stanovanjski najemniki plačali mestne hiše, češ, da je v najemnih hišah vključena tudi amortizacija zazidane glavice. Ta mnenja pa niso točna. Res je, da občina vsako leto mnogo doplačuje na svoje hiše.

Ako gremo iz predpostavke, da plačati mestna občina, ker bodo stanovanjske hiše enkrat njena last, amortizacijo investirane gradbene glavice, najemniki pa z najemninno obrestovanjem glavice, stroške za vzdrževanje poslopij, davčine in zavarovalnino, dobimo sledečo sliko:

Za nove hiše zgrajene na račun mestnega zaklada in 6% obligacijskega posojila plača občina iz rednih dohodkov proračuna na amortizacijski kvoti, investirane gradbene glavice znesek Din 1.709.431. Najemniki bi pa morali plačati za obrestovanje gradbene glavice 3.736.414 Din, za stroške vzdrževanja poslopij 221.446 Din in za davke in zavarovalnino 298.087 Din, torej skupaj 4.255.947 Din. Stanovanjski najemniki pa

plačajo na račun teh dejanskih stroškov najemnine le 3.054.000 Din. Za mestno občino nastane tako pri stanovanjskih hišah deficit v znesku 1.201.947 Din, ki se mora pokriti iz rednih dohodkov mestnega proračuna in to poleg amortizacijske kvote za investiranje gradbeno glavice v znesku 1.709.431 Din, ki se mora tudi pokriti iz dohodkov rednega proračuna. S temi podatki je ovzrta vsaka domneva, da bodo stanovanjski najemniki plačali mestne hiše. Res je le, da ima mestna občina milijonsko izgubo pri mestnih hišah samo zato, da vzdržuje najemnine, katero zmoroje tudi socialno šibkejši občani.

Mestna občina pa ni samo sama gradila. Z gradbenimi garancijami je tudi številnim privatnikom omogočila zidati stanovanjske hiše.

Občinski svet je doslej dovolil zadržam in privatnikom gradbenih garancij v znesku 19.210.000 Din. Od tega zneska je bilo doslej izrabljenih 16.252.000 Din in se je zgradilo 122 stanovanjskih hiš. Te stanovanjske hiše so gradili predvsem oni, ki so imeli del gradbenega kapitala.

Težja je akcija za preskrbo stanovanj onim siromašnim strankam, ki so vsled opredeljenosti kratkoročno postavljene na cesto, oziroma ne morejo več stanovati po kletah in prostorih, ki za bivanje niso primerni, najemnin v novih hišah pa ne zmoroje. Občina je storila vse, kar je le mogla v okviru svojih finančnih možnosti. Parcelirala je razna mestna zemljišča in jih oddala v najem, da si reflektanti na teh parcelah zgrade za silne stanovanjske hišice, odnosno barake.

V mestni gramozni jami se je oddalo 60 parcel na vseh parcelah so se postavile za silne stanovanjske barake. Na Galjevi se je na mestnem vetu zazidalo 117 parcel. Na Cesti dveh cesarjev je dala občina na razpolago 109 parcel, od katerih je že 59 zazidala. Nadalje sta se parcelirala travnika ob mestnem kopališču in v Kolesiji, kjer je tudi 27 parcel oddanih in povečini tudi zazidanih. Najemnine od mestnih parcel znaša po 10 Din na mesec. Graditelji malih stanovanjskih hišic je izposlovala občinska uprava pri Mestni hranilnici brezobrestna posojila do 1 in pol milijona dinarjev. Poleg tega je pa mnogim graditeljem pomagala občinska uprava z brezplačno dobavo gradbenega materiala. Siromašni občani so prišli potem te akcije do ličnih domov. Na periferiji mesta so nastale kar cele kolonije hiš, katerih število znaša že sedaj okrog 250.

In naj je mestna občina še toliko storila za preskrbo stanovanj najrevnejšim občanom. Še vedno ni problem malih in cenenih stanovanj rešen. Še imamo brezdomce, še družine v kletah in drvarnicah. Rešitev za te reveže mora priti in velika je skrb, kje dobiti sredstva za zgradbo malih stanovanj, kjer ne bo najemnine višja od 250 Din na mesec.

Krepak razmah škofjeloškega Sokola

Občni zbor je pokazal, da je društvo vsestransko delavno in da lepo napreduje

Škofja Loka, 17. januarja. Ob udeležbi 256 bratov in sester je polagal škofjeloški Sokol obračun svojega dela na občnem zboru včeraj zvečer v veliki dvorani Sokolskega doma. Zaradi obolenosti zaslužnega starostar br. Franca Dolence st. je vodil občni zbor podstarosta br. Vinko Zahradnik, iskreno pozdravljajoč v tako lepem številu zbrano članstvo in sreskega poglavarja g. Franja Levičnika. Podstarosta se spominja težkega udarca, ki je zadela sokolstvo s smrtjo br. dr. Scheinerja in župnika Kranj z izgubo nepozabnega župnega starostar br. Sajovca. V počastitev spomina navzoči vstanejo.

Tajnik br. Ivo Berčič je opisal uspešno delovanje društvene uprave, potem ko je prečital Savezno poslanico. Število članov je naraslo v preteklem letu za 116 tako, da šteje Sokol sedaj 402 članov. Neizprosna usoda je v l. 1931 posegla kar sedemkrat v sokolske vrste. Umrli so br.: bivši starostar Avgust Nadilo, Milutin Adamovič, Franc Benedičič, dr. Franc Jerala, Lovro Snšnik in s. Katarina Hafnerjeva in Tonka Hafner-Okrnava. Z 2 minutnim molkom počaste bratje in sestre spomin pokojnih. Sokol je imel 13 rednih in izrednih sej in slavnostni občni zbor ob 26-letnici. Tajniško delo je silno naraslo. Dopisov je bilo 444. Drama je priležala živahno gibanje, prenehal pa je na jesen nogometni odsek, ki se je pridružil teniškiemu odboru.

Blagajnik br. Franc Dolenc ml. ugotavlja, da je članstvo plačevalo članarino izredno vestno in so zaostanki naravnost malenkostni. Neugodni gospodarski položaji narekujejo družstvu skrajno varčevanje in skrb, da se brezposelnim Sokolom socialno opomore. Lani so se nabavili slavnostni in telovadni kroji. Poleg glavne blagajne so poslovala blagajna kina, knjižnice in nogometnega odseka. Vseh prejemkov je bilo 171.999,79 Din, izdatkov 152.545 Din. Denarnica prometa je bilo 824.545,54 Din in se je znižal od l. 1929 za 19.597,22 Din. Uvedlo se je varčevanje članstva za zlate. Prihranki se vlagajo v Okrajno hranilnico. Prireditve lanskega leta so z nesebičnim sodelovanjem članstva v moralnem, pa tudi v materijalnem pogledu zadovoljivo končale. Narasla je dobil svoj prapor, izdala se je Spominška knjiga, v najneugodnejših okoliščinah političnega bojkota je tombola vendarle uspela, družabnih prireditve je bilo 7 in kino predstav 59. Lepo je proslavilo društvo svojo 25-

letnico. Kot preglednik računov je navedel br. Jakob Rojč, da je blagajniško poslovanje v društvu nad vse natančno in vzorno, izreka br. Dolenc toplo zahvalo in predlaga razrešilnico, ki jo članstvo z nenehajočim aplavzom blagajniku odobri.

Načelnik br. Rudolf Horvat omenja uvo-domo jubilejno Tyrševo leto, novo ministvo za telesno vzgojo in poziva članstvo v telovadnico. Delo prednjačnega zbora je bilo naporno vzpričo mnogih telovadnih odlokov. Povprečen obisk članov na telovadno uro je bil 30, vojakov 25, dijakov 14, članic 15, moškega naraščaja 21, žen. naraščaja 17, moške dece 28 in ženske dece 23. Posebej omenja br. načelnik zasluge načelnice s. Elze Linkejeve in br. Franca Kosa, ki je prihajal iz Ljubljane kot voditelj naraščaja. Uspela sta nastopa doma in v Retetah, častno so se tudi odrezali tekmovalci, ki so odnesli pri župnih tekmah nekatera prva in vsa druga mesta. Vadijeli so peljali mladino na Ratitovec, Storžič, Predvor, Sv. Katarino itd.

Br. načelnik poudarja važnost letnega telovadišča, ki bo omogočilo razvoj lahke telovadbi, ki da jih bo čudežno pomladil. Njegovemu pozivu se odzove 15 bratov. Za nogomet navaja br. Horvat, da je prav lepo deloval. Izmed 19 odigranih tekem so izigrali Sokoli le 2. Sportni dan je vzorno uspel. Društveni zdravnik dr. Jože Rani pove, da je zdravstveno stanje med telovadci zadovoljivo, boljše od predlanskega leta. Društvena lekarna posluje redno, s pregledi članstva se bo nadaljevalo. Kot knjižničar navaja br. Horvat, da obisk pada, dojem se število knjig, ki jih je sedaj 3526 viša. Brata Burdych in Rojč sta darovala knjižnici 27 knjig. Ves prirastek je 184 knjig. Br. Thaler govori za smučarski odsek, ki je priredil ob obem zanimanju javnosti prvo društveno smučarsko tekmo.

Prosvetar br. Vojteh Debeljak povdarja, da je bila vodilna nit prosvetnega dela Ljubezan do države in naroda. Jugoslovenstvo je bilo postavljeno na preizkušnjo, dolžnost Sokolov je, da mu pripomorejo do končne zmage. Prosvetni odsek je sodeloval pri vseh društvenih prireditvah z nagovori in kulturnimi sestanki. Spleh. Predavalo se je vsemu telovadečemu članstvu, posebno še vojakom. Prosvetar izreka zahvalo vsemu naprednemu članstvu, ki je z velikim umevanjem podprlo skozi vse leto škofjeloškega

Sokola. Stiki z Zvezo kulturnih društev so bili najpristnejši in tesni, prav kakor s četo v Retetah, ki ji je oskrbelo matično društvo redna predavanja ob četrtkih. Poudarjajo moralno sokolsko zavest in željo, da je Sokolstvo prepoveditelj naroda v duhu vsečlovečanske ljubezni je prosvetar očital delo prosvetnega odbora po posameznih nastopih.

Predsednik drame br. France Koša je v romantični obliki povedal članstvu, da bi se za prosvit drame lahko še bolj zavzejo. Uprizorile so se igre: Namišljeni bolnik, Šarjeva tetka, Mat, Peg, srček moj, Užitkarji, Trije vaški svetniki, Bajka, Ponedeljekarji in Čajanka. Br. hišnik se bo zgledal na domovih bratov in sester, da darujejo karkoli za gledališko garderobo. Isti brat povarča za novooznan mladinski odsek, ki bo z neprisljennimi zabavami vabil mlada in najmlajša srca v Dom.

Za upravni odbor poda sliko dela br. Dolenc ml., ki navaja, da čakajo loškega Sokola v bodočem letu važne naloge. Upravni odbor bo poskrbel za zvočni kino, za uređitev letnega telovadišča in za reorganiziranje stare stavbe Sokolskega doma. Vse to pa bo zahtevalo mnogo denarja, ki ga bo mogoče zbrati le z delavnostjo in pridnostjo vsega članstva. Mesto kina se bo uvedlo več gledaliških predstav.

Pri poročilih društvenih funkcionarjev se je razvila mestoma prav živahna debata, v katero so posegli br. Potočnik, Burdych, Batista, Primožič, Žužek in Thaler. Vsi govorniki so predlagali pota, ki naj jih pozvame Sokol, da se gospodarski in kulturni položaj v društvu še bolj ojači.

Članarina se določi na mesečnih 6 D'n, od katerih gre 1 Din v socialni sklad. Novo upravo vodi zopet popularni starostar br. Dolenc Franc st., čigar izvolitev sprejmejo člani z burnim pritjevanjem. V upravo so stopili na novo br. France Goljar, Tine Zaletel, Dušan Meničanin in Minka Kallan.

Po izvolitvi preglednikov in častnega razodilca predlaga pri slučajnostih br. Berčič, naj se pri vseh dobavah in delih upošteva v prvi vrsti sokolsko članstvo. S trikotnim zdravcem klici Nj. Vel. kralju Aleksandru in prestolonasledniku Petru je br. podstarosta zaključil impozantno skupščino.

**Janet Gaynor
Charles Farrell**

popularni in oboževani ljubavni par

govori nemški

v prekrasnem vefilimu

**Bič
opojnosti**

Borba moškega proti trem zlom, alkoholu, opiju in razuzdanosti!

Premiera danes! — Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. zvečer.

Zvočni kino Idea!

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek 19. januarja: zaprto.

Sreda 20. januarja: Zapravljevec. Red B.

Četrtek 21. januarja: Arsene Lupin. Red C.

Petek 22. januarja: zaprto.

Sobota 23. januarja: Vzrok. Red A.

Nedelja 24. januarja: ob 15. Jurček. Izven.

Ob 20. Revna kot cerkvena miš. Znižane cene.

Pravljijna igra »Zapravljevec« se vprizori v naši drami v sredo, dne 20. t. m. za red B. Glavne vloge igrajo: Gola, Boltarjeva, Medvedova, Mira Danilova ter gg. Debevec, Levar, Kralj, Skrbinec, Zeleznik, Daneš, Drenovec, Lipah, Cesar, Gregorin, Sancin, Plut, Bratina, Potokar, Murgelj.

Pravljijno igro spremljajo originalne glasbene točke in pa pevski vložki, ki jih pojo ga. Medvedova, gg. Debevec, Kralj in Plut.

Nadaljna repriza detektivske drame »Arsene Lupin« bo v četrtek, dne 21. t. m. za red C.

V repertoar letošnje dramske sezone se uvrsti drama »Vzrok«, ki je bila igrana koncem lanske sezone ter je imela zelo velik uspeh.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek 19. januarja: Luiza. Red A.

Sreda 20. januarja: Dežela smehljaja. Red E.

Četrtek 21. januarja: Zidinja. Red D.

Petek 22. januarja: zaprto.

Sobota 23. januarja: Viktorija in njen huzar. Red D.

Nedelja 24. januarja: ob 15. Prodana nevesta. Znižane cene. Ob 20. Trije mušketirji. Premijera. Opereta. Izven.

Leharjeva opereta »Dežela smehljaja« se ponovi v sredo 20. t. m. v običajni zasedbi: Poličeva, Banovec, Ribičeva, Peček ter Zupan v glavnih vlogah. »Dežela smehljaja« ima prekrasne melodije s skoro operno instrumentalno. Posebno zanimati so plesi, ki jih pleše baletni zbor.

V nedeljo, dne 24. t. m. bo v operi premijera operete »Trije mušketirji«. Glasbo je napisal Benatzki in sam jo je označil za glasbo od včeraj in danes. V celem delu srečamo znane melodije, operne arije in pesmi, ki so vse parodijsko porabljene. Posamezne vloge so naravnost izvrstne. Zasedba operete je prav dobra in pripravi smo, da bo imelo to delo tudi na našem odru izreden uspeh.

Besedo imajo naši čitatelji

Gospodu H. S.

v pojasnilo

S svojim dopisom z dne 14. t. m. ste blagovolili z nekaterimi trditvami ovrgati naše »pavšalne obtožbe«. Navajali ste gotove »prastare običaje«, brez katerih bi po Vašem mnenju na diji, stojišču nastal pobor in pokolji. Radi verjamemo da so Vam ti običaji prešli že v tradicionalnost — saj se že 15 let ravnote po njih — ni pa s tem še rečeno, da so Vaše navade splošno in nepreklicno pravilo vseh drugih. Večina dijakov jih sploh ne priznava in čudimo se, da v vseh 15-ih letih niste niti enkrat naleteli na odpor svojih sogledalcev. Izvolite torej sedaj poslušati mnenje »starejših, resnejših dijakov«.

Kdor se kapricira na gotovo mesto — in si je isto osvojil že ob pričetku predstave — naj vztraja na njem vsa dejanja in vse odmore. Kdor pa mesto v odmoru zapusti, povdari s tem, da nanj ne reflektira več — in mesto zapade na korist tistega, ki je izpraznjeno zavzel. Toliko o »abonentih« oz. »neabonentih« in »prastarih običajih«. Mislimo, da bi se s tem sistemom najlažje ognili vsakemu prekanju in prerivanju, ki v večjem ali manjšem obsegu nastaja med spoštovalci in nespoštovalci starih »tradicij«.

Drugo se tiče nedijakov. V Zagrebu smejo na diji, stojišču izključno samo dijaki proti predložitvi diji. izkaznic oz. indeksov; nedijaki imajo posebno stojišče. V Ljubljani, kjer imamo sicer še eno — galerijsko stojišče — tega ni — menda res radi škode gled. blaginje. Mi sicer naravno nimamo nič proti nedijakom na diji, stojišču — saj so tudi oni potrebni duševne hrane — kakor tudi Vi povdarjate. Odično pa protestiramo proti nedostojnim ljudem, ki se rekrutirajo iz vrst nedijakov, o čemer smo se sami prepričali in ki jih gospod H. S. na račun mlajših dijakov razbremenjuje vsake krivde. Ti poslednji res morda delajo včasih »bedaste opazke« — nikakor pa ne žaljivih in nedostojnih. Saj menda gospod H. S. ne pričakuje, da se bomo starejši dijaki v imenu kulture in Talije pustili smešiti in ironizirati od ljudi, ki so na našem stojišču takorekoč gostje??!

Sploh pa bi se temu lahko odpomoglo na ta način, da bi banska uprava pustila stojišče s steno pregraditi: pol za dijake — pol za nedijake. S tem bi bilo ustreženo Vam, nam in blaginji. Lažje pa bi se vršilo tudi zaželjeno nadzorstvo — zlasti med nedijaki, ker z mlajšimi dijaki obračunamo sami s tem, da jih javimo pristojni oblasti.

To je torej naše mnenje. Če se ne strinja z Vašim — obžalujemo. Kadar se napravi potreben red na našem stojišču — ne bo več »pavšalnih pritožb« in »nevednežev«. S tem pa je za nas debata končana.

Maturantke H. dr. gimnazije v Ljubljani.

Misli ob novi Carmen

Zamislek, prikazati zastarela odrska dela v novi, sodobni obliki, ni tako nov, kot mogoče v svojem principu individualnosti pogrešen. Slišali in brali smo, da so nekje v Nemčiji napravili poskus z modernim Hamletom in ga igrali v frakih. Kako in s kakšnim uspehom, smo tudi brali.

Takih in podobnih poskusov smo zasledili vse polno. Če bi vprašali avtorje teh zamislov po idejni smeri, po kateri so, oziroma so hoteli kreniti, bi najbrž skomignili z rameni in dejali: Kaj hočete. Po starih potih, ki so že preveč izhojena, ne moremo več hoditi. Iskali smo nove snovi in ker je nismo našli, smo se lotili zopet starega materiala. Blagajne so bile prazne, treba je bilo najti kak izhod. Daj nam novo snov, novo materijo, in izoblikovali vam bomo kaj novega. Vemo, da je duh časa že zdavnaj izrekel nad stariimi preživljenimi teatrskimi ideologijami svojo sentence of death, ali, dokler ne najdemo kaj novega, si moramo pač pomagati z injekcijami kafe.

Bizetova »Carmen« je zaradi svoje barvitosti in svoje vsaj po zunanjih efektih dokaj revolucionarne instrumentacije in povprečne, če že ne na krajevine, pa vsaj na časovne razmere dokaj nevezane vsebine, nekakšen »Versuchsanfängen« sodobnih režiserskih eksperimentov.

Podoben poskus z modernizirano »Carmen« so napravili pred približno desetimi leti v moskovskem teatru in sodeč po navdušenem pripovedovanju nekega dunajskega recenzenta, z velikim uspehom. Ta srečnejši, ki je smel pristopovati eni izmed teh »Carmen«, je razlagal svoje mogočne vtise o kolosalni Carmen, o velikem Eskamilu - revolucionarju, o pestri množici ciganov - proletarcev, o z neverjetno revolucionarno dinamiko podani muziki, pri kateri pa niso oskrnili niti enega Bizetovega takta, ki pa je vseeno navdušila množico proletarcev, ki je napolnila parter, in diplomate ter tuje književnike, ki so se kot sovjetski gostje gnetli po »carskih ložah«. To vse je zelo verjetno, kajti Rusi znajo tudi že umirajočemu delu vliiti nove moči, novega življenja.

Pri nas se je lotil takega eksperimenta znani sodobni režiser g. Kreft in postavil na oder nekakšno revijo slikovitih kulis. Res je sicer vili nastopajoči množici (če moremo ono peščico ljudi sploh imenovati tako) nekoliko pestrosti, vendar pa zdaleka ne onega življenja, kot pri svoječasnih vprizoritvi »Krise«. Kaj nam pomaga pestrost kulis, če pa se na vse

drugo pozabi oziroma ne polaga nikake važnosti? Njegova Carmen je izmučeno, življenja naveličano počestno dekle ne pa zživljajoča, vročerkvna, zapeljiva punca ali pa bojevita proletarka-revolucionarka Z don Josejem in Mikelo pa sploh ni vedel, ne kod ne kam. O Eskamilu pa je gledalec imel vtis, da ga je nekdo v naglici poklical iz sosednje operne kleti, kamor se mu je neverjetno mudilo nazaj. To vrzel je g. Kreft sicer poskušal zapolniti z nakazanim sprevedom, vendar to ni preveč učinkovalo. Da je bila vprizoritev v muzikalnem pogledu zelo slaba, menda ni treba še posebej povdarjati. Vsak kavarinški orkester bi tega zmogel, kar nam je nudil zdecimirani operni orkester z ne baš sijajnimi solisti. Končni rezultat nove Carmen je pač isti, kot sem že preje omenil: injekcija umirajočemu teatru, oziroma: da se potolažimo, umirajoči teatrski ideologiji.

Kdor zasleduje teatrsko življenje doma in drugod, bo moral priznati, da od dne do dne bolj hira. Manjka mu ideoloških smernic, manjka snovi, manjka vsega, kar bi povzdignilo teatrsko vsvaritev, ki je bila za časa Calderona, Goetheja, Wagnerja etc. na višku. Ne vemo prav za prav, čemu imamo teater, kam bi ž njim, trudimo se le, da bi ga obdržali pri življenju in mu dajemo zato vse mogoče injekcije, ga pitamo z raznimi plitvimi komedijami. Da prevpijemo svojo slabo vest, kričimo o sijajnih kreacijah, o imenitnih dovptih itd.

S takimi poskusi pa ne bomo rešili teatra. Nista ga rešila ne Tairov, ne Pisscatro, čeprav sta imela oba velikopotezne zamisleke in tudi brez potrebnih sredstev nista bila, a kljub temu nista ničesar dosegla. Manjkalo jima je snovi, manjkalo materiala, da bi ga obdelaval. Če vprašamo vse te eksperimentatorje po njihovih uspehih, nam bodo kvečjemu odgovorili: Veš, saj imam na jeziku, samo izpljuniti ne morem. Morda imajo prav, Marsikateri načrti se razblinijo v nič.

Karel Rigler.

PRIDE! BOMBE SMEHA!

FELIX BRESSART

Pisarniški ravnatelj

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Torek, 19. januarja; katoličani: Kanut, Hranimir, Marij, pravoslavni: 6. januarja; Bogojavljenje.

DANASJNE PRIREDITVE.

Kino Matice: »Ronny«.

Kino Dvor: »Žrtev osvete«.

Kino Ideal: »Bič opojnosti«.

Sokol I. redna glavna skupščina ob pol 20. v mali dvorani na Taboru.

Mestna organizacija Narodne odbrane: predavanje dr. Cepudra v prostorih restavracije Zvezda ob 20.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1, Bohinec, Rimska cesta 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

EVELIN BREUT — CLIVE BROOK

Žrtev osvete

Osveta ženske z lepim telesom in pokvarjeno dušo.

Ob 4., pol 8. in 9. uri zvečer.

Cene 4 in 6 Din.

Radionrogram

Sreda, 20. januarja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Dr. Reya: Morje; 19: Dr. N. Preobraženski: Ruščina; 19.30: Literarna ura: Otok in knjiga (Ludvik Mrzel); 20: Pevski koncert gg. Marček-Olupove; 20.30: Samospevi gosp. Milana Jurga; 21: Salonski kvintet; 22: Cas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 21. januarja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: Plošče; 18: Ing: Wenko: Perutinarstvo; 18.30: Drago Ulaga: Gimnastične vaje; 19: Dr. A. Bajec: Italijanska; 19.30: Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina; 20: Prenos iz ljubljanske opere; 22.30: Cas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

OTROŠKE NOGAVICE z igrom KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

BOHEMSKI KARNEVAL S. K. Ilirije — 31. I. Union

Dnevne vesti

— Naš poslanik v Ankari g. Ljuba Nešić umrl. V Carigradu je zadela srčna kap našega poslanika v Ankari g. Ljuba Nešića. Pokojni je bil rojen l. 1879 v Kragujevcu in po dovršenih pravnih študijah je l. 1905 stopil v diplomatsko službo. Aktivno se je udeležil vseh treh vojn. bil je član naše delegacije na mirovni konferenci, pozneje je služboval v Skladu in Trstu, eno leto je bil pomočnik zunanjega ministra, leta 1924 je prišel za poslanika v Sofijo, pozneje pa v Ankaru. Povsod je bil zelo priljubljen.

— Izprememba v voznem redu. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razglasi, da se pričeni s sredo 20. t. m. ukine na progi Zidani most—Maribor gl. k. brzovlaka št. 3 in 6. Brzovlak št. 3 je odhajal iz Maribora gl. k. ob 14.36 ter dospel na Zidani most ob 16.37 minut in brzi vlak št. 6 je odhajal iz Zidanega mosta ob 12.41 ter dospel v Maribor gl. k. ob 14.45. Brzovlaka št. 3 in 6, ki vozita še nadalje kakor doslej na progi Zagreb gl. k. — Zidani most, imata na Zidanem mostu zvezo na brzovlak št. 506 proti Mariboru odn. z vlakom št. 505 iz Maribora gl. k. Brzovlak št. 506 odhaja iz Zidanega mosta ob 13.16 ter dospe v Maribor gl. k. ob 15. uri in brzovlak št. 505 odhaja iz Maribora gl. k. ob 14.23 in prihaja na Zidani most ob 16.06.

— Lesne trgovce — uvoznike lesa na Ogrsko pozivamo, da trikoj sporoče koliko lesa so izvozili na Ogrsko v letu 1930 in koliko leta 1931. Takšne vrste lesa so izvažali ter je li imajo točasno napravn. ogrskim odjemalcem kakke terjatve in k liko znašajo v dinarjih. Ker je točna statistika o zgorajšnjih podatkih nujno potrebna, da jih vsi lesni trgovci nemudoma sporoče Osrednji sekciji lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev v Ljubljani, Gregorčičeva ul. (Trgoška dom).

Feliks Bressart
sijajni komik iz filmov »Gospodična tajnica« in »Nedolžni Jakob«. Vas bo sijajno zabaval v svoji novi šaloligri
Pisarniški ravnatelj
Pride! Pride!

— Čudno vreme v Dalmaciji. V Dalmaciji imajo zadnje dni kaj čudno vreme. V kaštelanskem zalivu je morje tri noči zapored zamrznilo. Sicer pa imajo v Dalmaciji zadnje dni pravo pomladansko vreme. Sonce greje kakor v maju. V Splitu so se v nedeljo mnogi kopali. Vse mesto je bilo v okolici na izprehodi. Morja je mirno in toplo. Temperatura morja znaša nad 15 stopinj. Tudi iz Dubrovnika poročajo, da imajo že več dni lepo, toplo vreme. Zjutraj znaša temperatura 8—9 stopinj, popoldne pa na soncu 22—24. Tudi v Dubrovniku se utrjeni kopalci kopljejo.

— Sokol Zagorje ob Savi in Smučarski odesk SPD opozarjata na predavanje o smučarstvu g. Ante Gmizovca, ki se vrši drevi ob 7. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma. Predavanje o smučarstvu s 100 sklopčnimi slikami je bilo sprejeto povsod z velikim navdušenjem za ta lepi sport ter pričakuje, da se ga udeleže vsi prijatelji mladih navdušenih sportnikov.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nekoliko topleje in oblačno. Včeraj je bilo jasno samo v Dalmaciji, drugod pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 14, v Mariboru 12, v Ljubljani in Skopju 10, v Zagrebu —2 v Beogradu —2, v Sarajevu —4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 779.8, temperatura je znašala —1.8.

— Nenadna smrt. V nedeljo je v Zagrebu v kavarni nenadoma umrl trgovski zastopnik Adolf Oblat, star nad 70 let. Zadel ga je srčna kap.

— 10.000 Din na morilčevu glavo. Bjelovarsko mestno načelstvo je razpisalo 10.000 Din nagrade onemu, ki izsledí vlomilca, ki je v noči od 6. na 7. t. m. vlomil v davčno upravo v Bjelovaru in umoril slugo Andrijo Hunieta.

— Težka nesreča. Janez Bertoncelj, 27-letni hlapec z Martinjvra, občina Selca, je včeraj na saneh vozil drva iz gozda, med vožnjo je pa sani zaneslo v stran in so hlapec pritisnile ob drevo. S hudimi notranjimi poškodbami so Bertoncelja danes prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Nesreča pri smučanju. Alojzij Bolta, 16 letni posestnik sin iz Zadobrove pri DM v Polju, se je včeraj popoldne smučal, padel je pa tako nesrečno, da si je poškodoval nogo in so ga morali prepeljati v bolnico.

— Opeharjena Primorka. Na zagrebški policiji se je zgledila Apolonija Merle, ki je služila v Beogradu in si prihranila 2000 Din. Stara je že nad 40 let, toda srce ima še vedno mlado in imela je ljubavno razmerje z nekim mizarjem, ki ji je obetal, da jo vzame. Dala mu je vse svoje prihranke, ker ji je zatrijeval, da mora kupiti nekaj pohištva. Odsla sta na kolodvor, ko je pa vlak že odpeljal iz Beograda, je skočil mož iz vagona in se izgubil med množico na kolodvoru. Naivna Apolonija se je pa pripeljala v Zagreb in zdaj ne ve, kaj početi.

Iz Ljubljane

—lj Največji Stepanec sedemdesetletnik. V soboto je v krogu svoje rodbine in prijateljev praznoval 70-letnico svojega rojstva posestnik Anton Vrbine, znan daleč naokrog kot prava kranjska grča in kot največji Stepanec. Jubilar je bil vedno odločen naprednjak ter je v tem duhu vzgojil tudi svojih 6 še živih sinov, med njimi tudi obč. svet. g. Ivana Vrbince, posestnika na Hlovič. G. Anton Vrbine je hkratu v krogu svojih sinov in hčera ter številnih vnukov in vnučic obhajal tudi svoj god. Slavljenec tudi naše iskrene čestitke.

—lj Javna dela. V Kocenovi ulici, na Cesti v Rožno dolino in na Cankarjevem nabrežju delajo živahno pri kanalizacijskih delih. Na Cesti v Rožno dolino polagajo že zbetonirane cevi, na Cankarjevem nabrežju pa kanal betonirajo na lico mesta, nad 5 m globoko v jarku. Mraz zdaj za betoniranje na prostem ni prehud, globoko v jarku je pa še tem bolj gorko. Kanal betonirajo že pri tromostju.

—lj Mestna zastavljavnica bo imela redni dražbi junija l. l. zastavljenih predmetov in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino in dr.) 6. februarja t. l., efekte (perilo, obleke, stroje in dr.) pa 12. februarja od 15. ure dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

—lj Stare komorne skladišče iz prve polovice 18. stoletja bomo imeli priliko poslušati na III. komornem večeru Nar. zve glasbenega društva Sloga v petek, dne 22. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani kina Ljubljanski dvor. Izvajali se bodo Jiranekovo trio za 2 gosli, čelo in klavir, Myslivečekovo trio za flauto, gosli, čelo in klavir, Stamitzovo trio za dve gosli, čelo in klavir ter Mozartov kvartet za gosli, vijolo, čelo in klavir. Spored izvajajo člani ljubljanskega komornega tria gg. Karol Jeraj, Gustav Müller in Herbert Svetel s sodelovanjem članov orkestra Nar. gledališča gg. Slavka Korošca in Vinča Sušteršiča. Vstopnice v predprodaji v trafikih Pugalj — palača pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti.

—lj Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V torek, sredo in četrtek zvečer važne vaje mešanega zbora. Odbor.

—lj Esperanto. Kdor se hoče v kratkem času naučiti tega velevažnega mednarodnega jezika, naj se zgleda v petek dne 22. januarja 1932 ob pol 18. v St. Jakobski šoli, kjer se bo otvoril nov esperantski tečaj za začetnike.

—lj Predavanje o ciljih Narodne obrane prirediti mestna organizacija Narodne obrane v Ljubljani danes ob 20. v restavraciji Zvezda. Predaval bo g. dr. Josip Cepuder, podpredsednik oblastnega odbora. Udeležba za člane obvezna; vabljeni pa so tudi vsi oni, ki so se prijavili za člane.

—lj Evangeljsko gospejno društvo. Predavanje g. dr. Zilcherja iz Prage v beli dvorani hotela Union se prične ob 20. uri 44/n

Iz Celja

—c Maks Deteček umrl. Z iskreno žalostjo in obžalovanjem so Celjani sprejeli včeraj nepričakovano vest, da je umrl v 51. letu starosti v Zavodni pri Celju znani celjski junak, Sokol, koroški dobrovoljec, veliki lovec g. Maks Deteček, knjigovodja Celjske posojilnice d. d. v Celju. Še nedavno smo videli njegovo močno postavo na naših ulicah in skoraj neverjetna se je vsakomur zdelo pretresljiva vest o njegovi mnogo prerani smrti. Globoko je pretresla ta vest tudi člane odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani, saj so izgubili z Detečkom zvestega in izredno delovnega tovariša. Blagega pokojnika, ki ga bomo ohranili v častnem spominu, pokopljejo danes na celjskem okoliškem pokopališču. Naj bo dragemu Maki lahka tla ljubljana domača zemlja, žalujoči rodbini pa izrekamo naše in vse celjske javnosti globoko sožalje.

—c Celjski pododbor Koroškega kluba bo imel v soboto 23. t. m. ob 20. v restavraciji hotela »Evrope« članski sestanek, na katerem se bodo obravnavale tekoče zadeve in se bo razpravljalo o gostovanju koroških pevcev v naših krajih. Pridite polnoštevilno!

—c Šahovski klub v Celju bo imel svoj letošnji redni letni občni zbor v sredo 27. t. m. zvečer v klubovi sobi hotela »Evrope«.

—c Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Celju bo imelo svoj 61. redni letni občni zbor v soboto 30. januarja ob 20. v tukajšnjem gasilnem domu.

—c Najdeno. Najden je bil pleten žičnat pasji nagobčnik in pa originalna škatlica s pudrom. Oboje se dobi pri mestni policiji.

—c Hazena SK Celja. Drevi ob 20. bo v Celjskem domu v kavarniški sobi sestanek hazenske sekcije SK Celja, ki se ga morajo brezpogojno udeležiti naslednje igralke: Vilma, Blička, Tilčka, Mara, Prezeli, Elza, Dragica in Anica. Izostanek ne bo v nobenem primeru opravičljiv. Vabljenje so k sestanku tudi druge celjske dame, ki bi imele veselje do žogometu.

—c Uradno popravilne volilnih imenikov v L. 1932. Po zadevnih določbah zakona o volilnih imenikih mora celjsko mestno načelstvo v dobi od 1. do vštete 31. januarja t. l. izvršiti uradoma popravke stalnih volilnih imenikov. Pri tem vpiše v volilne imenike s svojim sklepom vse osebe, ki imajo volilno pravico, a doslej niso vpisane, ter izpusti na isti način one, ki so

izgubili to pravico. Vojaki, ki so odslužili, odnosno, ki v L. 1932 odslužijo svoj rok, se vpišejo uradoma. Volilno pravico za volitve v narodno skupščino imajo vsi moški državljani Jugoslavije po rojstvu ali priroju (naturalizaciji), če so dovršili 21. leto starosti in vsaj že 6 mesecev redno bivalo v mestni občini celjski. Državni in javni samoupravni uslužbenci se vpišejo v volilne imenike mesta Celja, ako imajo v njem svoj službeni sedež. Za državne uslužbence se 6 mesečno bivanje ne zahteva. Vse osebe, ki imajo pravico do vpisa, pa v volilnih imenikih morda še niso vpisane, naj se zgledajo v času od 18. do vključno 28. januarja t. l. med 7. do 12. dopoldne v sobi št. 2 mestnega načelstva. S seboj naj prinesejo: krstni list, uradno potrdilo o državljanstvu in uradno potrdilo o predpisanem bivanju v mestu Celju. V navedenem času naj se radi popravkov v imenikih zgledajo tudi oni, katerih imena, službeni in drugi nazivi ter bivališča niso točno vpisani. — Mestno načelstvo v Celju.

Iz Kamnika

— Društveno življenje domala počiva. Prireditvi ni jih menda tudi ne bo. Za 1. februar se obeta nekaj akademski ples, ki ga bodo priredili akademiki iz Ljubljane, ki bodo imeli tudi smuške prireditve na skakalnici. Gospodje iz Ljubljane so

povabili vse v Kamniku — razven gospodov, zato so se vse plesalke izrekle solidarno za to, da se plesa ne udeležijo isti večer prirede na Stari pošti čajanko. Baje v korist mestnim ubogim! Lep dokaz solidarnosti, sicer svojevrsten, pač pa dokaz, da v Kamniku zelo »Skup drža«. — Igre se nič ne vprizarjajo, čakajo na post, ker zdaj se vse uči novih plesov in gre tudi h koncu meseca. — Sportni klub je v soboto objavil v listih, da je skakalnica za trening uporabna. Poročilo pa ni bilo točno, vzrok je bil gotovo tiskarski škrt, skakalnica ni bila za trening uporabna, pripeljala ste se pa vseeno 2 skakalca, ki sta seveda morala oditi brez ekov. V nedeljo je bil dober enot na Gozdu kamor je pohitela vsa celita kamniških smučarjev. Vračali so se zelo zadovoljni. Smuške tekme so preložili, ker v bližini mesta ni snega. V Kamniku se je napravila prava smuška industrija. Imamo novo sportno trgovino na Suti. G. Drašek ima v zalogi prav vse, kar rabi še tako nazven smučar. Imamo pa tudi novo mažo za smuča »Triglav«, ki jo je sestavil inž. Pavle Trost iz Kamnika. Da je res dobra, je dokaz, da jo rabijo vsi, izvrstne smučarji pa še prav tako kot lani izdeluje g. Rebernik na Grabnu. Njegove skakalne smuči so prav izvrstne ter se dobro obnesejo, posebno ker ima g. Rebernik res dober les na skladišču. — R. K.

Kamniški mizarji za svoj napredek

Hvalevredno stremljenje naših obrtnikov po izpopolnitvi in napredku

Kamnik, 18. januarja. V nedeljo, 17. januarja so v Kamniku zaključili dvodnevni tečaj za luženje v mizarjski stroki.

Zadruga stavbnih obratov št. 3 v Kamniku je prosila Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani da priredi dvodnevni tečaj, v katerem bi se stvarno obravnavalo luženje. Zbornica za TOI je uvidela potrebo in uvaževala prošnjo ter priredila dvo-

dnevni praktični tečaj, ki ga je vodil strokovni učitelj tehniške šole v Ljubljani g. Adolf Dolak.

Zadruga stavb. obratov v Kamniku je povabila vse mojstre in pomočnike iz Kamnika in vsega srezu. Računali so z udeležbo 30 udeležencev, v dobri veri, da bodo z veseljem pozdravili inicijativo zadruge. Udeležencev je bilo le 16, po večini pomočnikov, ki so 16. t. m. ob 8. zjutraj napolnili mizarjsko delavnico gosp. Albina Justina, tajnika zadruge.

G. Dolak je strokovnjak prve vrste in so se vsi udeleženci s pravo in potrebno vnetostjo zavzeli za pouk.

Vsak udeleženec je moral prinesiti s seboj z vodo brušene desice raznega lesa v velikosti 10 x 20 cm in v debelini 6—8 cm (masivne ali furnirane). Po vrstah so bili potrebni trije komadi češnjevega, trije hrastovega, šest bukovega, pet jelševega, osem orehovega, 10 javorjevega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa. Skupno torej 62 komadov desic. Če se upošteva, da so morali na teh 62 desicah v dneh pouka izvesti razna luženja v ravnih barvah in da so

morali kuži serni pripraviti ter vso snov tudi teoretično obdelati, moremo priznati veliko voljo, ki jo imajo naši obrtniki, voljo, ki stremi po napredku.

Nad vse zanimivo je bilo luženje v amonijem in drugimi kemičnimi sredstvi. Tega načina luženja udomačen izraz za luženje pri naših ljudeh »pajcanje« se naši mizarji dosedaj niso posluževali, prav gotovo pa je, da so besede in praktični primari predavatelja g. Dolaka padli na rodovitna tla.

Sklenili so, da prirede v kratkem zopet tečaj za politiranje. Za tem pa zopet in zopet...

Načelnik zadruge je g. Tomo Horvar, ki si je zelo prizadeval, da je tečaj moralno tako dobro uspel. Treba je poudariti, da niso imeli nikake podpore. Udeleženci — pomočniki so morali plačati po 25 Din, mojstri pa 50 Din. Vse to je bilo znatno premalo, da bi se krili stroški.

Razliko je krila Zbornica za TOI.

V soboto in nedeljo so delali v delavnici po 8 ur. Udeležencem se je predavatelj zelo priljubil in so mu priredili v »Citralni« zakusko v slovo.

Razveseljav pojav v našem mestu in okolici je, da se obrtniki dobro zavestajo, da se je treba v svojem znanju vsestransko izpopolniti ter znanje prilagoditi duhu časa. Zato zaslužijo vse priznanje!

Na sliki vidimo udeležence tečaja s predavateljem g. Dolkom (X) desno od njega je načelnik zadruge g. Tomo Horvar, levo pa neumorni tajnik g. Albina Justina. R. Kos.

Iz življenja ameriških Slovencev

Dve rodbinski tragediji — Zaradi požiga obsojen Slovenec — Smrtna kosa in drugo

Na božični dan se je v mestecu Ottawa, država Illinois, odigrala pretresljiva ljubavna tragedija. 73-letni Henrik Bogerman je ustrelil Katarino Vidic in sebe. Tragedija se je odigrala v hotelu Harrison, tja ga je Vidiceva upravljalca po smrti svojega moža. Bogerman je stanoval v hotelu šest let. Na Vidicevo je streljal zaradi ljubosumnosti. Pokojna Katarina je zapustila dva sinčka v starosti 3 in 6 let.

V avgustu leta 1927 je Marko Jurčič zapustil ženo in štiri otroke v Donoru in pobegnil v Cleveland, kjer se je poročil z brhko vdovo Elizabeto, ki je imela pet otrok. 14. oktobra sta se zakonca prepirala, nenadoma je pa Jurčič vprašal ženo, kdo ji je ljubši, on ali sin. Žena je dejala, da sta ji oba enako draga; tedaj je Jurčič potegnil sarnokres in šestkrat ustrelil na ženo, potem pa pobegnil. Ženo so prepeljali v bolnico, ker pa je kmalu umrla.

Jurčič je izginil brez sledu, lani o božiču se je pa pojavil pri prvi ženi v kraju Donora kot da se ni prav nič zgodilo. Sedel je ga opazili in ga ovadili policiji. Jurčiča so aretirali in prepeljali v Cleveland, kjer se bo te dni zagovarjal pred sodiščem zaradi umora.

Liparjevo družino v Clevelandu je zadel hud udarec. Umrl ji je 8-letni sinček Fred. — V La Sali je umrl v visoki starosti 81 let Pavel Pirc. — Ženo, sina in hčerko. Pokojni je prišel v Ameriko leta 1884 in je bil eden najstarejših slovenskih naseljencev. V bolnici v New Yorku je umrl 49-letni natakar Janez Volkar. doma iz Kamnika. — Na božični dan je v Milwaukee po petmesečnem trpljenju preminul Franc Dobrota v starosti 52 let. Pokojni je zapustil ženo v stari domovini, v Ameriki pa žalujejo za njim dve sestri in brat.

V kraju Jordanville, država New York, je slovenskemu farmerju Sulgaju zgorel hlev. Oblasti so ugotovile, da gre za požig in da je Sulgaj sam zažgal, ker je bil za varovan. Obsojen je bil na 15 mesecev ječe.

V hišo Mihe Kobeta v Tamaracku, država Michigan, sta vlomila dva Finca. Kobeta je zbujal nenavaden ropot, vstal je in hotel prižgati luč. Luč pa ni gorela, ker je bila žica prerezana. Ropot se je slišal iz kleti in ko je gospodar prihitel v njo, sta ga nenadoma zagrabilo nočna gosta in ga začela daviti. S sroči se je bil Kobe oborožil s klavirnim in se je napadalcev naglo otresel. Čeprav je bilo temno, je enega spoznal in ga nazval po imenu. Nato sta oba lopova zobegnila. Kobe je stekel po puško in streljal za njima, pa sta mu ušla. Drugo ga dne je policija napadla aretirala in izročila sodišču.

Nedavno smo poročali, da je bil France Sušnik obsojen pred sodiščem v Milwaukee na pet let ječe, ker je baje prehitro vozil z avtomobilom in povzročil na križišču hud karambol. V zadevi je pa, sedaj nastal preokret. Oblasti so namreč ugotovile, da sta brata Janez in Edvard Sima, ki sta bila glavni priči, krivo pričala. Zato sta bila oba aretirana. Sušnik bo pa najbrž izpuščen.

V Clevelandu je podlegel pljučnici Blaž Modic, ki je bil eden najstarejših tamšnjih naseljencev in so ga poznali vsi oždotni Slovenci. Zapustil je ženo in 10 otrok. — Po dolgi bolezni je v Clevelandu umrl tudi Valentin Bolhar v starosti 71 let. Pokojni je bival v Ameriki 45 let. Doma je iz fare Zače, pošta Radomlje.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Prof. P. Holecček 50 letnik

Celje, 18. januarja. Docela neopaženo je praznoval 16. t. m. svoj pedeseti rojstni dan profesor in pisatelj Pavel Holecček.

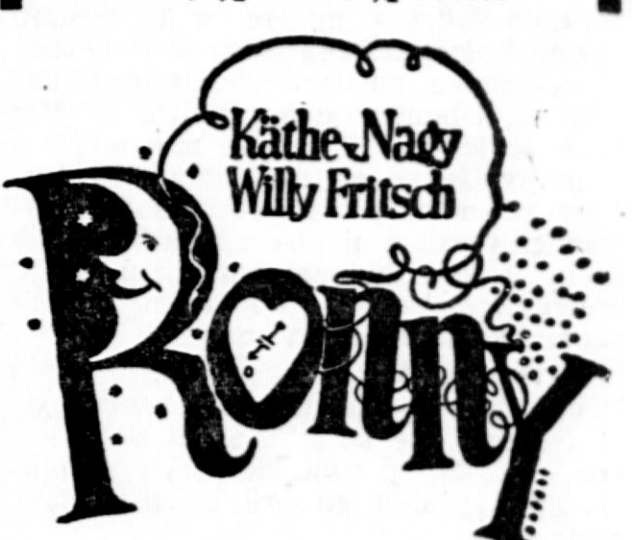
Rodil se je jubilar v Spodnji Šiški kot sin vrliga Čeha in matere Gorenjke. V Ljubljani je dobival srednješolsko izobrazbo in na Dunaju je študiral klasično filologijo z germanistiko in slavistiko. Kot mladega profesorja ga je zanesla pot daleč v svet; služboval je v Moravski Ostravi, Iglavi, v Bisknem in naposled v Preistadu na Gornjem Avstrijskem. Ob prevratu je imel voliti dve poti, ali naj gre k Čehoslovakom, ali pa se vrne v domovino, kjer se je rodil in odkoder mu je bila tudi življenjska družica. Izbral je drugo pot. Zdal že štirinajst let z uspehom in lubeznijo vzgaja mladino na celjski gimnaziji.

Jubilant pozna mladinsko dušo ko malokdo. Tudi njegovo bogato knjižno delo je namenjeno samo mladini. Njegovo obzorje je zelo veliko. Z dragocnimi deli redno dopolnjuje svojo leposlovno knjižnico. Mirno lahko rečemo, da zdaj nimamo drugega, ki bi se v prevajanju mladinske literature lahko meril s prof. Holecčkom. Se druga plemenita poteza je izredno značilna za profesorja Holecčka, ki je po svojem očetu v sorodu z odličnim češkim pisateljem in Slovonom Holecčkom: iskren Slovan je. Prazno zasleduje slovansko kulturno življenje in češko literaturo pozna, kakor bi bil od mladih nog zrasel z njo. Tudi v tej stvari je mladini in mladim tovarišem svetel vzor.

Ima še polno načrtov. Ne dvomimo, da jih bo uvedel v življenje. Njegova vedrost, mladeniška čistost in modra umirjenost duha nam je poročstvo za to. Naj bi doživel še mnogo desetletij v svojo srečo in v srečo mladine!

Danes nepreklono zadnjikrat

ob 4., 1/4 8. in 9 1/4 zvečer

Najslajša opereta popularnega skladatelja

Emerika Kálmána

Čarobne arije, balet, razkošje ljubavna vsebina; sen o sreči!

Najnovejši FOXOV zvočni tednik!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Sport

— Redni občni zbor SK Zagorje se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10. uri dopoldne v klubovem lokalni s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in otvoritev po predsedniku. 2. Poročila funkcionarjev, a) tajnika, b) blaginjskega, c) gospodarja, d) načelnikov sekcij. 3. Poročilo revizorjev o stanju letnega zaključka. 4. Volitev odbora in preglednikov računov. 5. Določitev članarine, ustanovnine in vprisnine. 6. Proračun za poslovno dobo prihodnjega leta. 7. Slučajnosti. Sklepčen je občni zbor ob navzočnosti 1/2 do glasovanja upravičenih članov, sicer pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. Članski sestanek v svrhu sestave liste za občni zbor se vrši v soboto, dne 23. t. m. ob 6. uri v klubovem lokalni. Sestavo liste imajo le do glasovanja upravičeni člani.

— Razpis klubske prireditve smučar. kluba Begunje, ki se vrši na svečnico dne 2. februarja t. l. Program: Tekma članov s startom in ciljem v Dragi ob 10. uri na 18 km dolgi gorski progi. Zrebanje in pojasnila proge ob 9. v koči. Prijavnina do 1. febr. 5 Din, pred tekmo dvojna. Tri lepa darila za člane kluba, dragoceno spominsko darilo za najboljšega tekmovalca izven konkurence. Tekma naraščaja in šolske mladine ob 14. istotam na progi 3 km in 1 km. Zrebanje ob 13. v koči. Najboljši tekmovalci dobe praktična darila. Poskusni skoki članov in nečlanov na klubiški skakalnici ob 15. uri. Lepo spominsko darilo za najlepši in najdaljši skok. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril ob 17. v koči. V slučaju neugodnih snežnih razmer bo prireditev pravočasno odpovedana v časopisih.

Uganka z odgovorom.

— Zakaj se še nobena ženska ni napotila na severni ali južni tečaj?

— Zato, ker bi ne prenesla misli, da stoji na tleh, kjer se zemlja suče okrog nečesa drugega in ne okrog nje.

Raztresenost.

— Dovolite, gospod profesor, da vam priporočim svojo ženo.

— Hvala, imam sam eno.

Razlika.

— Je res, da je vaš mož kvartalni pijanec?

— Ne, on je samo kvartalni abstinent.

Albert Sorel:

Čudodelni zdravnik

Roman

Maurice je dejal:

— Ta fant ne more ostati tu; preneš ga dam v bolnico.

Po teh besedah je mladenič planil pokonci in vzkliknil:

— Nikoli! Vaša bolnica me zastruplja. Rane se mi gnoje. Umreti moram tako ali tako. Če pa že moram umreti, umrem raje od lastne roke, nego da bi poginil pri vas.

Govoril je z zdravnikom. Pri vsej svoji slabosti je kazal veliko naobrazbo in znanje medicine ter neko čudno mešarico nervoznosti, energije in udanosti v voljo usode. Maurice ni posegal v pogovor.

Slednjič je dejal:

— Ta gospod ima prav. Bolnica bi mu škodovala. Jaz imam dve sobi; ena je velika in zračna, odstopim mu jo, saj je itak ne potrebujem.

— Kdo pa ste vi? — je vprašal bolnik.

— Francoski študent.

— Dobro, sprejemam in se vam zahvaljujem.

Cez nekaj ur so tujca prenesli v Mauricevo stanovanje; Maurice je sedel k vzglavju ranjenega tujca in mu stregel. Njegova rana ni bila nevarna. Bomba ga je bila samo oplazila; vse bi bilo dobro, da ni mučila ranjenega revščina in da ni bil tako nervozen. Vendar se je pa srečno izlil in okrevanje je hitro napredovalo. Njegov organizem je bil zelo nežen in rahločuten, pa se je slepo pokoril njegovi železni volji.

Govoril je malo, le tu pa tam se je Mauricu zahvalil in sicer suhoparno, skoraj prišifeno. V tej praznoti, ki je Maurice živel v nji, se je navdušeno oklenil bolnika. Stregel mu je iz golega človekoljubja, ne da bi pričakoval hvaležnosti. Obenem je pa študiral in čim bolj se je počutil bolnik, tem težje in utrudljivejše so se zdele Mauricu študije; v tem osredotočenem značaju ranjenega tujca, v njegovih temno žarečih očeh, v tem čudnem smehljaju, ki je pretresel človeka, je bilo nekaj mističnega, kar je Maurica mamilo.

Bolnik je čisto, zlasti jutraj votlo kašljal, kar je Maurica zelo vznemirjalo. Nekega dne se je prespal bolje kakor običajno in tudi kašelj ga ni mučil. Zato je lahko govoril. Dejal je Maurice:

— Čas je, da vam povem, kdo sem. Rojen sem na Češkem. Našli so me nekega večera v Chebu na ulici in ker

nisem imel imena, so mi dali kar ime mesta, kjer so me bili našli, torej Chebsky. Morda sem sin velikega gospoda ali pa berača. Gotovo je, da nimam nič plemiškega na sebi in da navzlic temu sovražim sodrgo. Preizkusil sem svojo butico in čeljusti. Vse kaže, da sem slovanske krvi. Vzgojen sem bil v najdenišnici; študiral sem brez tuje pomoči; medicino sem študiral na Dunaju, kjer sem se preživljal s prepisovanjem in anatomske preparacije. Pečal sem se z vsem, kar more potisniti človeku v roke beda; hranil sem se po vseh beznicah blizu gledališč. Pečal sem se tudi s politiko. Zadel me je drobec bombe, skrival sem se pri enem mnogih svojih bratov po bridki usodi. On mi je ukradel uro; pobegnili sem k drugemu. Ta je imel ljubico, ki je bila v tajni policijski službi. Ovadila me je in znova sem moral bežati; tako sem prišel sem. Bil sem demagog. V začetku sem veroval, da mora pravičnost zmagati; bil sem ves razdvojen in strt.

Megle so se razpršile in vse naokrog je bilo prazno; sodil sem si in našel sem v svojem razumu samo kaotično modrovanje, v svoji duši nenasitno poželjivost, v svojem srcu pa samo zaničevanje samega sebe in tistih, ki so mislili kakor jaz. Sem neveren Tomaž iz ponosa, ker ne morem verovati, demagog sem pa iz poželjivosti, ker se ne morem sprijazniti z razmerami. Nadaljujem, ker sem začel, ker sem skočil v vodo in me tok žene naprej. Pa tudi če bi hotel izpremeniti življenje, ga ne morem. Malik je malik in jaz dajem prednost fetišem iz blata in krvi, ker me ne ponižujejo in če se opijam s frazami, lahko v njih občudujem še samega sebe.

Morda se drugi norčujejo iz mene; jaz vsaj se nisem nikoli norčeval iz samega sebe in se tudi nikoli ne bom — a to mi zadostuje.

Zame je ta družba slabo urejena, ker nimam mesta v nji; sovražim ljudi, ker me ne ljubijo in me nikoli ne bodo ljubili. Tudi jaz zaslužim, da me ljudje sovražijo, to vem. Vse moje nehanje gre v mojo korist in moje samoljublje. Tako mislim in tako ravnam ter zaničujem samega sebe.

Sam sem, razkačen in v boju z vsem svetom. Če ostanem živ, postanem zdravnik in sicer zdravnik blaznih; mene zanimajo samo blazni ljudje. Vestno jim bom stregel; delal bom samo zase. Samo eno strast poznam: znanost — in služil ji bom. Razen nje, razen fiziologije in matematike, je vse, kar imenujem napredek, prazno besedičenje, neumnost. Napredek in revolucija sta činitelja našega industrijskega stoletja, toda tako prazna činitelja, kakor dva balončka, ki ju smatra neumno ljudstvo za zvezdi.

To je moja izpoved, moj življenjepis, moja kritika. Zdaj veste o meni toliko, kakor jaz sam...

Ta govor, najdaljši izmed vseh, kar jih je kdaj govoril, ga je zelo utrudil.

Ogromen jez v Indiji

Dva milijona ha nerodovitne zemlje se izpremeni v najrodovitnejše njive, travnike in plantaže

Poročali smo že o ogromnem jez v Sukkuru v Indiji, ki so ga gradili več let, in ki je bil te dni končno otvoren. Jez je zgrajen na reki Indu, dolg je okrog 1500 m in služil bo zadrževanju vode, da se bo lahko razlivala po mnogih kanalih in namakala doslej nerodovito zemljo, kjer bodo pridelovali v bodoče velike množine žita in drugih poljskih pridelkov. Na jez navezani kanali merijo 10.000 km, poleg teh je pa še obrežno omrežje manjših kanalov v skupni dolžini 50.000 km. Vsi ti kanali izpremenijo 2 milijona ha nerodovitne zemlje v najrodovitnejše njive, travnike in plantaže.

Angleški inženjerji so delali na načrtih in gradnji tega ogromnega jezja celih 8 let. Kdor pozna razmere v Indiji, bo pač priznal, da to delo ni bilo lahko. V neznosni vročini čez poletje in v mrazu pozimi so morali delati noč in dan, da so dogradili v določenem času in v mejah proračuna jez, ki je veljal nad 250 milijonov Din. Jez je zgrajen blizu sukkurskih vodopadov. Od njega vodi 7 velikih kanalov, po katerih teče voda iz Inda. Jez sam tvori 66 velikih obokov, ki se zapirajo

in odpirajo s pomočjo pomožnih električnih strojev.

Jez sam pa ni bila edina naloga, ki jo je bilo treba tu rešiti. Poleg tega je bilo namreč treba zadržati mnoge ritoke Inda, da bi obvarovali okolico zemljišča noplav, na drugi strani pa, da bi se namakala neščena zemljišča, ki niso prinašala doslej nobene koristi. Zgrajiti je bilo treba tudi 100 km cest in nad 100 novih mostov, da bi prišle v te kraje delovne moči in da bi dobila prostrana krajina zvezo z zunanjim svetom. Ko bo vse to umetno namakana krajina obdelana, bodo pridelali na nji vsako leto 1.133.000 ton pšenice, 592.000 bal bombaževine, 447.000 ton riža, 15.000 ton stročnic, 117.000 ton lanu in 298.000 ton krme.

Da pa postane zemlja rodovitna, se mora v prvi vrsti pomnožiti njeno prebivalstvo. Zato računajo, da se bo prebivalstvo pokrajine Sindu v prihodnjih 10 letih pomnožilo za 2.500.000. Da bo mogoče izvažati iz te odslej rodovitne krajine poljske pridelke, so začeli že zdaj graditi v pristanišču Karači nove naprave. Pristanišče bo v ta namen znatno razširjeno.

Ženska — general

Čudnega generala imajo zdaj v Argentini. V bojih proti bivšemu režimu se je posebno odlikoval mlad častnik, ki o njem ni nihče vedel, kdo je in od kod je prišel. Ker je pripeljal s seboj 500 dobro oboroženih konjenikov, ga je seveda revolucionarna stranka sprejela z odprtimi rokami. Mladi častnik je pripomogel revolucionarjem v mnogih bitkah do zmage in zato ga je vodja upornikov povišal v generala in mu obljubil, da ostane po uspešno zaključeni revoluciji tudi v redni vojski general.

Ko so revolucionarji zmagali, so vkorakali v Buenos Aires, da prevzamejo vlado. Pri izročanju dekreta o imenovanju hrabremu generalu je pa slednji naenkrat zaplakal in izjavil, da ni fant od fare, temveč hči bogatega farmarja, ki ga je dala prejšnja vlada ustreliti, ne da bi bil kaj zakrivil. Farmarjeva hči je videla v revoluciji najkrajšo in najboljšo pot do osvete. Preskrbela je svojim cowbojem uniforme in orožje ter prevzela poveljstvo nad njimi. Seveda se ji pa niti sanjalo ni, da bo igrala v revoluciji tako važno vlogo. In mislila je, da bo generalski čin izgubila, čim pride na dan, da je ženska. Toda zmagovita revolucionarna stranka ji je generalski čin pustila in tako imajo zdaj ženske poleg drugih visokih poklicev še generala.

Država brez davkov

Država brez davkov je kneževina Lichtenstein, poleg Monaca najmanjša država v Evropi, saj šteje komaj 12.000 prebivalcev. Ta državica nima armade, niti mornarice, niti vojnega ministrstva, a letos je prepustila celo skrb za svoj proračun Franciji, Angliji in Ameriki. Tako stori vedno in sicer ne zato, ker ima visoke davke, temveč ker davkov sploh ne pozna. Vladajoča rodbina Lichtenstein spada med najbogatejše v Evropi. Vladajoči knez ni samo vladar, temveč ima v inozemstvu mnogo veleposestev in hiš. Vse dohodeke od svojih nepremičnin v inozemstvu daje svoji državi. To je prebivalcem Lichtensteina gotovo dobrodošlo, zadovoljni pa najbrž niso davkoplačevalci onih držav, ki morajo vzdrževati to kneževino.

In vendar je imela tudi ta država vojno in sicer takrat, ko se je pridružila Avstriji v vojni proti Prusiji. Od tega zaveznika pa Avstrija ni imela posebne koristi, kajti lichtensteinska armada je štela celih 80 vojakov in še ti so prišli prepozno na bojišče. Ko so se namreč ustavili na bojnem polju, je bila bitka že končana. Zato so se obrnili in odkorakali nazaj. Toda kaj storiti s puškami, čeladami in drugo bojno opremo? Ne da bi dolgo razmišljali, so

pustili vse v spomin na vojno v starem gradu glavnega mesta Vaduz.

Malo srečnih zakonov

Na ustanovnem obnem zboru zveze ločenih žen v Nemčiji je znani pravnik dr. Herbert Fuchs ugotovil, da prideta na 100 zakonov samo dva srečna. Iz svoje prakse ve, da je izmed 100 zakonov 90 nesrečnih, 8 mlačnih dva pa kot rečeno srečna. Na zborovanju ločenih žen so se čuli od vseh strani ogorčeni protesti proti zakonodaji, ki caplja daleč za resničnimi potrebami našega časa. Za predsednico zveze izvoljena gospa Lanoor je izjavila, da hoče zveza pomagati ločenim ženam s pravnimi in zdravniškimi nasveti, jim preskrbovati službe in sploh skrbeti, da bodo ločene in zapuščene žene rešene vsaj najhujše bede.

Odvetnica dr. Hanna Katz hoče s pomočjo zveze izposlovati izpremembo zakona, ki po njem določa bivališče mož ne glede na ženo. Pri tem se sklicuje na drugi paragraf, ki pravi, da so državljani obeh spolov pred zakonom enaki. Gospodarski položaj, ki je od dne do dne težji, pritiska v prvi vrsti na ločene in zapuščene žene, ker ostanejo v boju za obstanek naenkrat same, ne da bi bile pripravljene ali usposobljene za samostojno življenje.

Težka železniška nesreča

V nedeljo zvečer se je pripetila na progi Paris—Boulogne sur Mer težka železniška nesreča. Baje se je zlomila na lokomotivi prožina in osebni vlak Paris—Abbeville je skočil pol kilometra pred kolodvorom St. Just s tira. Lokomotivi sledeči prtljažni vagon in njemu sledeči trije osebni vagoni so obležali razbiti ob progi. Do večerj jutraj so potegnili izpod razvalin 17 mrtvih in 20 ranjenih. Razbitih vagonov pa do večerj jutraj še niso mogli odstraniti tako, da ni izključeno, da bo mrtvih in ranjenih še več.

Žrtve nesreče so večinoma Francozi. Trupla so bila tako razmesarjena, da žrtve niso mogli spoznati. Med ranjence je več tako težko ranjenih, da najbrž ne bodo ostali pri življenju. Inozemcem med žrtvami težke železniške nesreče menda ni. Vlak je bil poln izletnikov, ki so se vračali iz Pariza. Ko je skočila lokomotiva s tira, je zavozila v kretničarjevo hišico in jo porušila. V hišici so bili trije železničarji, ki so jih težko ranjene potegnili izpod razvalin šele čez nekaj ur.

Prijetelja med seboj.

— Da slišiš, kako igra moja žena Dvofaka!

— Da vidiš, kako igra moja žena marjaš!

NARODNA TISKARNA

Če potrebujete

PLAKATE KATALOGE TISKOVINE PROSPEKTE

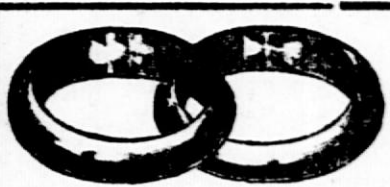
v nazralnejših barvah, se blagovolite obrniti na naše podjetje.

Vsa grafična dela izvršujemo solidno in v najkrajšem času.

TELEFON 3122 — 3126
POŠTNO ČEK. RAČUN
V LJUBLJANI 10.534

LJUBLJANA, Knafljeva ulica 5

TISKARNA IZVRŠUJE
RAZLIČNE TISKOVINE,
ČASOPISE, DIPLOME,
REVIJE, VREDNOSTNE
PAPIRJE, KOLEDARJE,
SREČKE, KNJIGE I.T.D.
ENOBARVNI IN VEČ-
BARVNI TISK, PISMA,
RAZGLEDNICE, SLIKE,
OSMRTNICE, OVITKE,
JEDILNE LISTE, CENIKE,
VIZITKE, RAČUNSKE
ZAKLJUČKE, POROČNA
NAZNANILA IN VABILA

Poročni prstani

Darila poročna

Jedilni pribor vasetah

F. Čuden

Prešernova 1.

MODERNO PEKARNO

novopreurejeno, z novo enonadstropno hišo, potrebnimi stroji in vsem inventarjem, elektrika, vodovod, v letoviškem kraju vsled odhoda prodam za 280.000 Din. Plačati je polovico v gotovini, polovico pa s knjižico. Pojasnila daje g. Ivan Šramel, Gubčeva ulica 8, Studenci pri Mariboru. 620

KROJAČI POZOR!

Kdor hoče postati samostojen, dobi že več let dobro vpeljan lokal in vse orodje za Din 1500.—. Dopisni na podružnico »Jutra« v Celju pod značko: »Krojač«. 623

SUHA BUKOVA DRVA

dostavlja na dom: cela 115 dinarjev, žagana 125.— Din, klana 135.— Din za m.—. Putrich, Dolenjska cesta 6. 624

Prodaj brez gotovine nov SIVALNI STROJ

za usnje in blago proti prepisu iz knjižice Mestne hranilnice ljubljanske ali Kmetijske posojilnice. — Kottar, Ljubljana, Dunajska cesta št. 9, II. nadst. 616

ŽENSKO

lepe in čvrste, ki se žele učiti svirati in peti, išče familijarna glasba. Plača 400 Din mesečno, stanovanje in hrana. Potne stroške pošljem. Ponudbe s fotografijo na naslov: Krsta, kapelnik, Beograd, Sarajevska 41, zgrada I. 621

Poslužujte se malih oglasov v „Slov. Narodu“!

Vsi oglasi

vsaka beseda 50 par brez kake pristojbine. Deželani lahko plačajo v znamkah.

Prepričajte se, da bo uspeh siguren!

100 kg MEDU

zajamčeno ajdovega po 12.— dinarjev kg pošiljam po povzetju po 5—50 kg. — Kovačec Simon, Kukova, Juršinci pri Ptuj. 622

HISA V BREZICAH

ob glavni cesti, parter in I. nadstropje, s 4 stanovanji, velik vrt in njiva v okolici, napredaj. Pojasnila daje Barjaktarović, Zagreb, Ilca 205/I. 580

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo v solnčnikih ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

„Bonbonniere“

LJUBLJANA, Dunajska c. 7

Otvoritev jutri

dne 20. januarja 1932

Se priporoča
Joško Oset

OPOZORILO!

Ker se pogosto oglašajo v časopisju ljudje, ki vabijo z nepravilnimi vabami stranke, da se naj v njihovih pisarnah, ali pa diskretno na domu zavarujejo za dobo 6 tednov pri Podporni sekciji Kmetijske eksportne zadruge r. z. o. z. Maribor, opozarja gornja zadruga, da nima nobeden njenih zaupnikov pravice voditi kake pisarne, še manj pa dajati zadevne nepravilne oglase, ter je, oziroma bo vsem tem zaupnikom odvzela pooblastilo. — Podporna sekcija ima dovolj delavnih in poštenih zaupnikov, ki obiščejo stranke na domu, ter jim pravilno razložijo pogoje doporne sekcije.

Za: Podporna sekcija Kmetijske eksportne zadruge r. z. o. z., Maribor.

R. BLENK, glavni zastopnik

LJUBLJANA, Cesta v mestni log 1, II. nadst. Zahtevajte od vsakega zaupnika pooblastilo!